

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. balandžio 11 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Žemės ūkis – Bendroji žemės ūkio politika (BŽŪP) – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) – Taikymas *ratione materiae* – Taikymas *ratione temporis* – Reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 – 22 straipsnis – Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui – 71 straipsnis – Atitiktis reikalavimams – Skyrimo sąlygos – Valstybės narės teisės aktai, kuriuose nustatyta pareiga nepertraukiamai tęsti pagrindinę žemės ūkio veiklą kaip savarankiškai dirbančiam asmeniui – Papildomos atitikties reikalavimams sąlygos – Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 – 63 straipsnis – Deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 640/2014 – 35 straipsnis – Atitikties reikalavimams kriterijus – Įsipareigojimas“

Byloje C-6/23 [Baramlay]ⁱ

dėl *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas, Vengrija) 2022 m. gruodžio 13 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. sausio 2 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

X

prieš

Agrárminiszter

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas N. Piçarra, teisėjai N. Jääskinen ir M. Gavalec (pranešėjas),

generalinė advokatė T. Čapeta,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Z. Fehér ir R. Kissné Berta,
- Europos Komisijos, atstovaujamos J. Aquilina, A. C. Becker ir Zs. Teleki,

* Proceso kalba: vengrų.

ⁱ — Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013, p. 549), 64 straipsnio 1, 2 ir 4 dalių, 77 straipsnio 1, 2 ir 4 dalių, taip pat 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 73/2009 (OL L 347, 2013, p. 608), 50 straipsnio 3 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant X ir *Agrárminiszter* (Žemės ūkio ministerija, Vengrija) ginčą dėl pareigos grąžinti visą paramą jaunųjų ūkininkų įsikūrimui, kuria X pasinaudojo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas (EB) Nr. 1698/2005

- 3 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL L 277, 2005, p. 1) buvo panaikintas 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL L 347, 2013, p. 487). Tačiau pagal Reglamento Nr. 1305/2013 88 straipsnį Reglamentas Nr. 1698/2005 toliau taikytas veiksams, įgyvendinamiems pagal programas, kurias Europos Komisija pagal tą reglamentą patvirtino iki 2014 m. sausio 1 d.
- 4 Reglamento Nr. 1698/2005 61 konstatuojamojoje dalyje buvo nustatyta:
„Taikant subsidiarumo principą ir atsižvelgiant į išimtis, turėtų būti numatytos nacionalinės taisyklės dėl išlaidų atitikimo reikalavimams.“
- 5 To reglamento 1 straipsnyje „Taikymo sritis“ buvo nustatyta:
„Šis reglamentas: 1. nustato bendras taisykles, reglamentuojančias Bendrijos paramą kaimo plėtrai, kurią finansuoja [Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP)] <...>;
2. apibrėžia tikslus, prie kurių turi prisidėti kaimo plėtros politika;
<...>

4. apibrėžia kaimo plėtros prioritetus ir priemones;

<...>“

6 Aptariamo reglamento 2 straipsnio c ir d punktuose buvo nustatytos šios apibrėžtys:

„c) kryptis – darni priemonių, skirtų konkrečioms užduotims, nustatomoms tiesiogiai jas įgyvendinant, ir padedančioms vykdyti vieną ar kelis 4 straipsnyje nustatytus tikslus, grupė;

d) priemonė – veiksmai, prisidedantys prie <...> krypties įgyvendinimo“.

7 To paties reglamento 15 straipsnis „Kaimo plėtros programos“ buvo suformuluotas taip:

„1. EŽŪFKP valstybėse narėse veikia per kaimo plėtros programas. Šios programos įgyvendina kaimo plėtros strategiją, naudodamos priemones, suskirstytas pagal IV antraštinėje dalyje apibrėžtas kryptis, kurioms bus prašoma EŽŪFKP pagalbos. Ši strategija vykdoma naudojantis EŽŪFKP.

Kiekviena kaimo plėtros programa apima laikotarpį nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.

2. Valstybė narė gali pateikti visai savo teritorijai bendrą programą arba kelias regionines programas.

3. Valstybės narės, turinčios regionines programas, taip pat gali kreiptis dėl nacionalinės sistemos, turinčios šioms programoms bendrų elementų, patvirtinimo.“

8 Reglamento Nr. 1698/2005 16 straipsnio „Programų turinys“ c punkte buvo nustatyta:

„Kiekvieną kaimo plėtros programą sudaro:

<...>

c) informacija apie kryptis ir kiekvienai kryptčiai pasiūlytas priemones bei jų apibūdinimas“.

9 To reglamento 18 straipsnyje „Rengimas ir tvirtinimas“ buvo numatyta:

„1. Valstybė narė kaimo plėtros programas rengia glaudžiai bendradarbiaudama su [6 straipsnyje nurodytais] partneriais.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai pasiūlymą dėl kiekvienos kaimo plėtros programos, į kurią įtraukiama 16 straipsnyje nurodyta informacija.

3. Komisija įvertina pasiūlytas programas pagal jų suderinamumą su [Europos] Bendrijos strateginėmis gairėmis, nacionalinės strategijos planu ir šiuo reglamentu.

Jei Komisija mano, kad kaimo plėtros programa prieštarauja Bendrijos strateginėms gairėms, nacionalinės strategijos planui ar šiam reglamentui, ji prašo valstybės narės atitinkamai persvarstyti pasiūlytą programą.

4. Kiekviena kaimo plėtros programa tvirtinama 90 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.“
- 10 To reglamento 20 straipsnis „Priemonės“ buvo išdėstytas taip:
- „Parama, skirta žemės ūkio ir miškininkystės sektoriaus konkurencingumui, apima:
- a) priemones, skirtas žinioms skatinti ir žmogiškajam potencialui didinti per:
- <...>
- ii) jaunųjų ūkininkų įsikūrimą;
- <...>“
- 11 To paties reglamento 22 straipsnio „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ 1 dalyje buvo nustatyta:
- „Parama, numatyta 20 straipsnio a punkto ii papunktyje, skiriama asmenims, kurie:
- a) yra jaunesni nei 40 metų amžiaus ir pirmą kartą kuriasi kaip valdos valdytojai;
- b) turi pakankamus profesinius įgūdžius ir kompetenciją;
- c) pateikia ūkininkavimo veiklos plėtros verslo planą.“
- 12 Reglamento Nr. 1698/2005 71 straipsnyje „Reikalavimus atitinkančios išlaidos“ nustatyta:
- Nepažeidžiant [2005 m. birželio 21 d. Tarybos] [r]eglamento (EB) Nr. 1290/2005 [dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo (OL L 209, 2005, p. 1)] 39 straipsnio 1 dalies, išlaidos atitinka reikalavimus EŽŪFKP finansavimui gauti, jei atitinkamą pagalbos sumą 2007 m. sausio 1 d.–2015 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu faktiškai sumoka mokėjimo agentūra. Bendrai finansuojamos operacijos neturėtų būti baigtos iki pradinės išlaidų atitikimo reikalavimams datos.
- <...>
2. Išlaidos atitinka reikalavimus EŽŪFKP finansavimui gauti tik tuo atveju, jei jos susijusios su operacijomis, kurias pagal kompetentingos įstaigos nustatytus atrankos kriterijus atrinko atitinkamos programos valdymo institucija arba kurios buvo atrinktos jos atsakomybe.
3. Taisyklės dėl išlaidų atitikimo reikalavimams nustatomos nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į šiuo reglamentu nustatytas specialias sąlygas tam tikroms kaimo plėtros priemonėms.
- <...>“
- Reglamentas (EB) Nr. 1974/2006*
- 13 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1974/2006, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL L 368, 2006, p. 15), buvo panaikintas 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (EB) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos

(OL L 227, 2014, p. 1). Tačiau pagal Deleguotojo reglamento Nr. 807/2014 19 straipsnį Reglamentas Nr. 1974/2006 toliau taikytas veiksmams, įgyvendinamiems pagal programas, kurias Komisija pagal Reglamentą Nr. 1698/2005 patvirtino iki 2014 m. sausio 1 d.

- 14 Reglamento Nr. 1974/2006 II priedo A antraštinės dalies 5 punkte, kuriame, kaip buvo numatyta ir Reglamento Nr. 1698/2005 16 straipsnio c punkte, išvardyta informacija, turinti būti nurodyta kaimo plėtros programose, be kita ko buvo pažymėta:

„5.3. Reikalaujama pateikti informacija apie kryptis ir priemones

<...>

5.3.1.1.2. Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas

– Valstybėje narėje (regione) vartojamas „įsikūrimo“ apibrėžimas.

<...>“

Reglamentas Nr. 1306/2013

- 15 Reglamento Nr. 1306/2013 56 straipsnio „Specialiosios nuostatos dėl EŽŪFKP“ pirmoje pastraipoje nustatyta:

„Jei aptinkami kaimo plėtros veiksmų arba programų vykdymo pažeidimai arba aplaidumas jas vykdant, valstybės narės atlieka finansinį patikslinimą visiškai arba iš dalies panaikindamos atitinkamą Sąjungos finansavimą. Valstybės narės atsizvelgia į nustatytų pažeidimų pobūdį bei sunkumą ir EŽŪFKP finansinių nuostolių mastą.“

- 16 To reglamento 63 straipsnyje „Nepagrįstai išmokėtos sumos ir administracinės nuobaudos“ numatyta:

„1. Jei nustatoma, kad paramos gavėjas neatitinka atitikties kriterijų, nevykdo įsipareigojimų ar kitų pareigų, susijusių su žemės ūkio sektorių teisės aktuose numatytais pagalbos arba paramos skyrimo sąlygomis, nemokama arba atšaukiama visa parama arba jos dalis ir, atitinkamais atvejais, neskiriamos arba atšaukiamos atitinkamos teisės į išmokas, nurodytos [Reglamento Nr. 1307/2013] 21 straipsnyje.

2. Be to, jei taip numatyta žemės ūkio sektorių teisės aktuose, valstybės narės taip pat skiria administracines nuobaudas, laikydamosi 64 ir 77 straipsniuose nustatytų taisyklių. Tai nedaro poveikio VI antraštinės dalies 91–101 straipsniais nustatytoms nuostatoms.

<...>“

- 17 To paties reglamento 64 straipsnis „Administracinių nuobaudų taikymas“ suformuluotas taip:

„1. 63 straipsnio 2 dalyje nurodytų administracinių nuobaudų atveju šis straipsnis taikomas tuomet, kai nesilaikoma atitikties kriterijų, įsipareigojimų ar kitų pareigų, atsirandančių taikant žemės ūkio sektorių teisės aktus, išskyrus nurodytuosius šios antraštinės dalies II skyriaus 67–78 straipsniuose bei VI antraštinės dalies 91–101 straipsniuose ir dėl kurių taikomos 89 straipsnio 3 dalyje ir 89 straipsnio 4 dalyje numatytos nuobaudos.

2. Administracinė nuobauda neskiriama tuo atveju, kai:

<...>

e) reikalavimų, įskaitant reikalavimus išreikštus ribiniais dydžiais, nesilaikymas yra mažareikšmis – tai nustato Komisija pagal 7 dalies b punktą;

<...>

4. Administracinės nuobaudos gali būti šių formų:

- a) pagal paramos paraiškas arba mokėjimo prašymus, kuriems turėjo įtakos reikalavimų nesilaikymas, arba vėlesnes ar ankstesnes paraiškas išmokėtinos pagalbos ar paramos sumos sumažinimas; paramos kaimo plėtrai atveju tai neturi įtakos galimybei sustabdyti paramos mokėjimą, jeigu tikimasi, kad per pagrįstą laiką paramos gavėjas pažeidimus pašalins;
- b) sumos, apskaičiuotos remiantis kiekiu ir (arba) laiku, susijusiu su reikalavimų nesilaikymu, sumokėjimas;
- c) patvirtinimo, pripažinimo ar leidimo sustabdymas arba panaikinimas;
- d) teisės dalyvauti paramos sistemoje arba priemonėje ar kitoje atitinkamoje priemonėje arba ją pasinaudoti neskyrim[as].

5. Administracinės nuobaudos yra proporcingos ir jų dydis diferencijuojamas atsižvelgiant į nustatyto reikalavimų nesilaikymo sunkumą, mastą, trukmę ir pasikartojimą, ir neviršija šių ribų:

- a) administracinės nuobaudos suma, kaip nurodyta 4 dalies a punkte, neviršija 200 % paramos paraiškos ar mokėjimo prašymo sumos;
- b) nepaisant a punkto, kaimo plėtros atveju administracinės nuobaudos suma, kaip nurodyta 4 dalies a punkte, neviršija 100 % reikalavimus atitinkančios sumos;
- c) administracinės nuobaudos suma, kaip nurodyta 4 dalies b punkte, neviršija sumos, lygios šios dalies a punkte nurodytai procentinei daliai;

<...>“

- 18 Reglamento Nr. 1306/2013 77 straipsnyje „Administracinių nuobaudų taikymas“ numatytos tokios sankcijos už atitikties kriterijų, įsipareigojimų ar kitų pareigų, atsirandančių taikant su viena iš paramos rūšių susijusias paramos taisykles, nesilaikymą.

Deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 640/2014

- 19 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotojo reglamento, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskyrimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų

tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai (OL L 181, 2014, p. 48), 35 straipsnyje „Paramos skyrimo kriterijų, išskyrus ploto dydį ir gyvulių skaičių, įsipareigojimų ir kitų pareigų nesilaikymas“ numatyta:

- „1. Visa prašyta parama neskiriama arba atšaukiama, jei nesilaikoma atitikties kriterijų.
2. Visa prašyta parama arba jos dalis neskiriama arba atšaukiama, jei:
 - a) nevykdomi kaimo plėtros programoje nustatyti įsipareigojimai arba
 - b) atitinkamais atvejais nevykdomos kitos su tam tikru veiksmu susijusios pareigos, nustatytos Sąjungos ar nacionalinėje teisėje arba kaimo plėtros programoje, visų pirma nesilaikoma su viešaisiais pirkimais, valstybės pagalba susijusių ir kitų privalomų standartų ir reikalavimų.
3. 2 straipsnyje nurodytų įsipareigojimų nesilaikymo arba kitų ten pat nurodytų pareigų nevykdymo atvejais sprendama, kiek paramos neskirti arba atšaukti, valstybė narė atsižvelgia į 2 dalyje nurodytų paramos gavimo sąlygų nesilaikymo atvejų reikšmingumą, mastą, trukmę ir pasikartojimą.

Reikalavimų nesilaikymo reikšmingumas visų pirma priklauso nuo jo pasekmių svarbos atsižvelgiant į nepaisytų įsipareigojimų ar pareigų tikslus.

Reikalavimų nesilaikymo mastas visų pirma priklauso nuo jo poveikio visam veiksmui.

Reikalavimų nesilaikymo trukmė visų pirma priklauso nuo laiko, kurį trunka jo poveikis, arba nuo galimybės ši poveikį panaikinti pagrįstomis priemonėmis.

Reikalavimų nesilaikymo pasikartojimas nustatomas pagal tai, ar per pastaruosius ketverius metus arba visą 2014–2020 m. programavimo laikotarpį buvo nustatyta panašių to paties paramos gavėjo pažeidimų, padarytų taikant tą pačią priemonę, atliekant tokio paties tipo veiksmą arba taikant panašią 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu galiojusią priemonę.

<...>“

Vengrijos teisė

- 20 *Mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény* (2007 m. Įstatymas XVII dėl paramos skyrimo ir kitų žemės ūkio, kaimo plėtros ir žuvininkystės priemonių taikymo konkrečių procedūrinių aspektų) 56/C straipsnio 6 dalyje nustatyta:

„Per procedūrą paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai institucijoje draudžiama, nepažeidžiant 56/B straipsnio nuostatų, visiškai ar iš dalies atleisti suinteresuotąjį asmenį nuo skolos (nepagrįstas pasinaudojimas priemone, palūkanomis, delspinigiais).

- 21 *Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához a 2015. évből igényelhető támogatások részletes feltételeiről szóló 24/2015. (IV.28.) MvM rendelet (Jogcímrendelet)* (2015 m. balandžio 28 d. Ministro, atsakingo už ministro pirmininko

kanceliariją, potvarkis Nr. 24/2015 dėl išsamių 2015 m. iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai finansuojamos paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui sąlygų) (toliau – Potvarkis Nr. 24/2015) 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„1) Paramos paraišką gali teikti fizinis asmuo, kuris:

- a) paramos paraiškos pateikimo metu yra vyresnis nei 18 metų, bet jaunesnis nei 40 metų;
- b) paramos prašymo pateikimo momentu turi:
 - ba) bent vieną iš 1 priede nurodytų profesinių kvalifikacijų,
 - bb) bent vieną iš laipsnių, įgytų baigus 2 priede nurodytus mokymo kursus, arba
 - bc) užsienyje įgytą laipsnį ar diplomą, kuris patvirtina profesinę kvalifikaciją ar laipsnį, kaip tai suprantama pagal ba arba bb punktus, ir kuris buvo pripažintas ar patvirtintas pagal Įstatymą dėl užsienio laipsnių ir diplomų pripažinimo;
- c) pateikia *Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal* (Žemės ūkio ir kaimo plėtros tarnyba, Vengrija) žemės ūkio veiklos vykdymo verslo planą, įskaitant išrašą iš ūkininko ūkio registro bei finansinį planą, ir
- d) įsipareigoja pirmą kartą įsteigti žemės ūkio valdą ir ją valdyti asmeniškai kaip valdos vadovas, neatsižvelgiant į valdos veiklos laikotarpį.“

22 To potvarkio 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Suinteresuotasis asmuo privalo:

- a) valdyti ūkį asmeniškai jame dirbdamas;
- b) nepertraukiamai kaip pagrindinę vykdyti žemės ūkio gamybos veiklą kaip savarankiškai dirbantis asmuo nuo paraiškos išmokėti 90 % paramos sumos pateikimo dienos iki ūkininkavimo laikotarpio pabaigos;

<...>“

23 Šio potvarkio 11 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Jeigu [*Magyar Államkincstár* (Vengrijos valstybės iždas)], atlikęs patikrinimą, nustato, kad paramos gavėjas neatitinka 4 straipsnio 1 dalies a arba b punktų reikalavimų, jo teisės dalyvauti pagalbos schemoje išnyksta ir laikoma, kad suteikti paramą prašyta nepagrįstai.“

24 To paties potvarkio 13 straipsnis suformuluotas taip:

„Šiuo potvarkiu įtvirtinamos nuostatos, būtinos [Reglamentui Nr. 1698/2005] įgyvendinti.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

25 2015 m. birželio 1 d. X, remdamasi Potvarkiu Nr. 24/2015, pateikė paraišką Žemės ūkio ir kaimo plėtros tarnybai, kuri yra Vengrijos valstybės iždo pirmtakė, vertinusi tokius prašymus, dėl EŽŪFKP teikiamos paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui.

- 26 Kaip numatyta Potvarkio Nr. 24/2015 3 straipsnio 1 dalyje ir 4 straipsnio 1 dalyje nustatytuose reikalavimuose, paraiškoje X įsipareigojo įsteigti naują žemės ūkio valdą, asmeniškai tą valdą valdyti ir kaip pagrindinę veiklą vykdyti žemės ūkio gamybos veiklą kaip savarankiškai dirbantis asmuo nuo paraiškos išmokėti 90 % paramos sumos pateikimo dienos, t. y. nuo 2015 m. spalio 20 d., iki ūkininkavimo laikotarpio pabaigos, t. y. iki 2020 m. gruodžio 31 d.
- 27 Remiantis ta paraiška nuspręsta, kad X turi būti skirta 40 000 eurų sumą atitinkanti parama, o atsakant į paraišką išmokėti 90 % tos sumos jai buvo išmokėta 11 359 440 Vengrijos forintų (HUF) (36 000 eurų) parama.
- 28 Remiantis Teisingumo Teismo turima bylos medžiaga galima teigti, kad ši parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui buvo suteikta pagal 2007–2013 m. programavimo laikotarpio Vengrijos kaimo plėtros programą ir kad tą programą Komisija patvirtino 2007 m. rugsėjo 19 d.
- 29 2020 m. rugpjūčio 28 d. X pateikė prašymą išmokėti likusius 10 % suteiktos paramos sumos.
- 30 Tas prašymas buvo atmestas Vengrijos valstybės išdo sprendimu, ši tarnyba taip pat pareikalavo grąžinti 2015 m. išmokėtą 11 359 440 HUF (36 000 eurų) sumą dėl to, kad X ją gavo nepagrįstai.
- 31 Sprendime Vengrijos valstybės išdas nurodė, kad X nevykdė žemės ūkio veiklos kaip pagrindinės veiklos visu laikotarpiu, už kurį buvo išmokėta suteikta pagalba, nes nuo 2017 m. rugsėjo 12 d. iki 2018 m. kovo 7 d. kaip pagrindinė jos veikla individualių verslininkų registre buvo nurodyta fotokopijavimo ir reprografijos veikla. Taigi Vengrijos valstybės išdas konstatavo, kad X nesilaikė Potvarkio Nr. 24/2015 4 straipsnio 1 dalies b punkto ir kad dėl to, remiantis to potvarkio 11 straipsnio 1 dalimi, nustatyta teisė dėl jos dalyvavimo priemonėje išnyko, o visa išmokėta parama turi būti laikoma nepagrįsta.
- 32 Gavusi X pateiktą hierarchinį skundą, Žemės ūkio ministerija patvirtino Vengrijos valstybės išdo sprendimą.
- 33 *Debreceni Törvényszék* (Debreceno teismas, Vengrija) atmetė pateiktą administracinį skundą, kuriuo X prašė panaikinti šiuos du administracinius sprendimus.
- 34 Dėl šios priežasties X pateikė apeliacinį skundą *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas, Vengrija), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 35 Šis teismas nusprendė, kad Reglamento Nr. 1698/2005, kuris buvo panaikintas 2014 m. sausio 1 d., nuostatos netaikomos jo nagrinėjamoje byloje, nes parašką dėl paramos X pateikė 2015 m. birželio mėn. Jis pridūrė, kad reikalavimas, kad pareiškėjas iki ūkininkavimo laikotarpio pabaigos kaip savarankiškai dirbantis asmuo nepertraukiamai kaip pagrindinę vykdytą žemės ūkio gamybos veiklą, negali būti laikomas žinių ar išsilavinimo reikalavimu, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1307/2013 50 straipsnio 3 dalį, ir tuo remdamasis padarė išvadą, kad šis reikalavimas negali būti įtrauktas į atitikties reikalavimams sąlygas.
- 36 Beje, pasak prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, atsižvelgiant į pagrindinėje byloje nagrinėjamo pažeidimo mažareikšmiškumą galima taikyti sumažintą 10 % sankciją, kuri būtų nustatyta atsižvelgiant į pažeidimo trukmę, t. y. 176 dienas per bendrą 5 metų laikotarpį.

37 Šiomis aplinkybėmis *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

1. Ar <...> Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 <...> 50 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją valstybei narei leidžiama kaip atitikties reikalavimams kriterijų nustatyti, kad paramos gavėjas turi nepertraukiamai kaip pagrindinę vykdyti ūkininko veiklą kaip savarankiškai dirbantis asmuo nuo paraiškos išmokėti 90 % paramos sumos pateikimo dienos iki ūkininkavimo laikotarpio pabaigos?
2. Jei atsakymas būtų neigiamas, ar minėtas atitikties reikalavimams kriterijus turi būti aiškinamas kaip paramos gavėjo prisiimtas įsipareigojimas?
3. Jei į antrąjį prejudicinį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar <...> Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 <...> 64 straipsnio 1 dalis ir 77 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos taip, kad jei nesilaikoma įsipareigojimo, gali būti skiriama administracinė sankcija, kurios dydis turi būti nustatomas atsižvelgiant į proporcingumo principą pagal to reglamento 64 straipsnio 4 dalies b punktą ir 77 straipsnio 4 dalies b punktą, t. y. šios nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad jomis draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos nurodoma susigrąžinti visą pagalbos sumą, neatsižvelgiant į reikalavimų nesilaikymo laikotarpio trukmę?
4. Ar [Reglamento Nr. 1306/2013] 64 straipsnio 2 dalies e punktą ir 77 straipsnio 2 dalies e punktą reikia aiškinti taip, kad „mažareikšmis reikalavimų nesilaikymas“ taip pat yra tuo atveju, kai paramos gavėjas 176 dienas per penkerių metų įsipareigojimo laikotarpį nesilaikė nuostatos dėl reikalavimo veiklą vykdyti kaip pagrindinę, atsižvelgiant į tai, kad visą tą laikotarpį vykdė tik žemės ūkio veiklą, iš kurios gavo pajamas?“

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos

- 38 Remiantis suformuota jurisprudencija, nacionaliniams teismams ir Teisingumo Teismui bendradarbiaujant, kaip numatyta SESV 267 straipsnyje, pastarasis turi pateikti nacionaliniam teismui naudingą atsakymą, kuris leistų priimti sprendimą jo nagrinėjamoje byloje. Tokiu atveju Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus. Be to, Teisingumo Teismui gali tekti atsižvelgti į Sąjungos teisės normas, kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nebuvo nurodęs pateiktame klausime (2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Groenland Poultry*, C-169/22, EU:C:2023:638, 47 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 39 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad kalbant apie nacionalinėje teisėje nustatytas atitikties reikalavimams sąlygas, kurios taikomos norint gauti paramą jaunųjų ūkininkų įsikūrimui, pateikti klausimai susiję su Reglamento Nr. 1307/2013 nuostatomis, o kalbant apie tos paramos susigrąžinimą dėl jos gavėjams nustatytų įsipareigojimų nesilaikymo – su Reglamento Nr. 1306/2013 nuostatomis.
- 40 Kaip galima teigti remiantis prašymu priimti prejudicinį sprendimą, X pateikė paraišką dėl EŽŪFKP finansuojamos paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui ir ta pagalba buvo skirta pagal nacionalinę kaimo plėtros programą.

- 41 Tokiomis aplinkybėmis Sąjungos teisės aktų nuostatos dėl kaimo plėtros priemonių, t. y. Reglamento Nr. 1698/2005 arba Reglamento Nr. 1305/2013 nuostatos, gali būti taikomos pagrindinėje byloje *ratione materiae*.
- 42 Šiuo klausimu remiantis Teisingumo Teismo turima bylos medžiaga galima teigti, kad parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui buvo suteikta pagal 2007–2013 m. programavimo laikotarpio Vengrijos kaimo plėtros programą ir kad tą programą Komisija patvirtino 2007 m. rugsėjo 19 d.
- 43 Vis dėlto pagal Reglamento Nr. 1305/2013, kuriuo panaikintas Reglamentas Nr. 1698/2005, 88 straipsnį pastarasis reglamentas toliau taikomas veiksmams, įgyvendinamiems taikant programas, kurias Komisija pagal tą reglamentą patvirtina iki 2014 m. sausio 1 d. Taip pat pagal Deleguotojo reglamento Nr. 807/2014, kuriuo panaikintas Reglamentas Nr. 1974/2006, 19 straipsnį pastarasis reglamentas toliau taikomas veiksmams, įgyvendinamiems taikant programas, kurias Komisija pagal Reglamentą Nr. 1698/2005 patvirtina iki 2014 m. sausio 1 d.
- 44 Kadangi nagrinėjamu atveju neneigiama, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama paraiška dėl paramos pateikta pagal Potvarkį Nr. 24/2015, kurio 13 straipsnyje nurodyta, jog jame nustatytos tam tikros nuostatos, reikalingos Reglamentui Nr. 1698/2005 įgyvendinti, ir kad pagrindinėje byloje nagrinėjama pareiga kaip pagrindinę veiklą vykdyti žemės ūkio gamybos veiklą kaip savarankiškai dirbančiam asmeniui nuo paraiškos išmokėti 90 % paramos sumos pateikimo dienos iki ūkininkavimo laikotarpio pabaigos, nustatytos to potvarkio 4 straipsnio 1 dalies b punkte, ta pareiga ir jos nesilaikymo aplinkybės turi būti vertinamos atsižvelgiant į to reglamento ir Reglamento Nr. 1974/2006 nuostatas (šiuo klausimu žr. 2024 m. sausio 18 d. Sprendimo *Askos Properties*, C-656/22, EU:C:2024:56, 39 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 45 Taigi, jeigu pagal pagalbos programą, patvirtintą ir 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu bendrai finansuojamą iš EŽŪFKP, nepagrįstai išmokėtos sumos susigrąžinamos pasibaigus tam programavimo laikotarpiui, t. y. po 2014 m. sausio 1 d., tas susigrąžinimas turi būti grindžiamas Reglamento Nr. 1306/2013 nuostatomis (šiuo klausimu žr. 2024 m. sausio 18 d. Sprendimo *Askos Properties*, C-656/22, EU:C:2024:56, 40 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

Dėl pirmojo klausimo

- 46 Atsižvelgiant į šias pirmines pastabas reikia pripažinti, kad pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1698/2005 22 straipsnio 1 dalis ir 71 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas valstybei narei leidžiama nustatyti paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui atitikties reikalavimams sąlygą, pagal kurią tos paramos gavėjas privalo kaip pagrindinę vykdyti žemės ūkio gamybos veiklą nuo paraiškos išmokėti 90 % tos paramos sumos pateikimo dienos iki tos veiklos vykdymo laikotarpio pabaigos.
- 47 Pagal Reglamento Nr. 1698/2005 71 straipsnio 3 dalį taisyklės dėl išlaidų atitikties reikalavimams yra nustatomos nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į tuo reglamentu nustatytas specialias sąlygas tam tikroms kaimo plėtros priemonėms.

- 48 To reglamento 22 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui skiriama asmenims, kurie yra jaunesni nei 40 metų amžiaus ir pirmą kartą kuriasi kaip valdos valdytojai, turi pakankamą profesinių įgūdžių ir kompetenciją ir pateikia ūkininkavimo veiklos plėtros verslo planą.
- 49 Remiantis suformuota jurisprudencija darytina išvada, kad valstybės narės gali priimti reglamentą įgyvendinančias priemones, jeigu nepažeidžia jo tiesioginio taikymo, neiškraipo jo, kaip Sąjungos teisės akto, prigimties ir jei patikslina šiuo reglamentu suteiktos diskrecijos įgyvendinimą, nepažeisdamos jo nuostatų (2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Ketelä*, C-592/11, EU:C:2012:673, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 50 Remiantis reikšmingomis aptariamo reglamento nuostatomis, aiškinamomis atsižvelgiant į jo tikslus, reikia nustatyti, ar pagal jas valstybėms narėms draudžiama, nurodoma arba leidžiama patvirtinti tam tikras įgyvendinimo priemones, o, be kita ko, pastaruoju atveju – ar atitinkama priemonė patenka į kiekvienai valstybei narei suteiktos diskrecijos sritį (2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Ketelä*, C-592/11, EU:C:2012:673, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 51 Iš Reglamento Nr. 1698/2005 61 konstatuojamosios dalies ir 71 straipsnio 3 dalies matyti, kad nors išlaidų atitikties reikalavimams taisyklės paprastai nustatomos nacionaliniu lygmeniu, taip yra tik tuo atveju, jeigu remiantis tuo reglamentu yra nustatytos konkrečios sąlygos tam tikroms kaimo plėtros priemonėms (2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Ketelä*, C-592/11, EU:C:2012:673, 38 punktas).
- 52 Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui yra tokia priemonė, o to reglamento 22 straipsnio 1 dalyje nustatytos atitikties reikalavimams sąlygos yra konkrečios tos priemonės sąlygos (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Ketelä*, C-592/11, EU:C:2012:673, 39 punktą).
- 53 Tuo remiantis darytina išvada, kad valstybės narės gali laisvai nustatyti papildomas išlaidų, patirtų įgyvendinant Reglamentą Nr. 1698/2005, atitikties reikalavimams sąlygas, jeigu šios neprieštarauja to reglamento 22 straipsnyje nustatytoms sąlygoms ir to reglamento veiksmingumui.
- 54 Dėl tuo reglamentu siekiamų tikslų reikia priminti, kad tuo reglamentu siekiama teikiant aptariamą paramą palengvinti jauniesiems ūkininkams įsikurti ir įsikūrus struktūriškai pritaikyti ūkį, kad būtų stiprinamas žmoniškasis potencialas ir gerinamas žemės ūkio ir miškininkystės sektorių konkurencingumas ir taip užtikrinamas tvarus kaimo vietovių vystymasis (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Ketelä*, C-592/11, EU:C:2012:673, 40 punktą).
- 55 Dėl klausimo, ar atitikties reikalavimams sąlyga, kaip antai numatyta Potvarkyje Nr. 24/2015, pagal kurią reikalaujama, kad paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui gavėjas kaip pagrindinę vykdytų žemės ūkio gamybos veiklą iki ūkininkavimo laikotarpio pabaigos, nepažeidžia Reglamento Nr. 1698/2005, reikia nurodyti, jog remiantis to reglamento 15, 16 ir 18 straipsniais darytina išvada, kad valstybės narės turėjo pačios nustatyti kaimo plėtros programas dėl finansavimo, kurį reikia teikti pagal tą reglamentą, ir kad Komisija galėjo patvirtinti tik tą reglamentą atitinkančią programą.
- 56 Tokiomis aplinkybėmis valstybės narės turėjo teisę, be kita ko, numatyti, kiek tai susiję su iš EŽŪFKP finansuojama pagalba, atitikties reikalavimams sąlygas, kurios papildytų Reglamente Nr. 1698/2005 jau nustatytas sąlygas, jeigu taip tos valstybės narės naudojasi šiuo reglamentu joms suteikta diskrecija nepažeisdamos jo nuostatų (2014 m. gegužės 15 d. Sprendimo *Szatmári Malom*, C-135/13, EU:C:2014:327, 60 punktą).

- 57 Šiuo klausimu svarbu pažymėti, viena vertus, kad Reglamento Nr. 1698/2005 22 straipsnio 1 dalies a punkte kaip paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui suteikimo sąlyga nustatytas reikalavimas, kad suinteresuotasis asmuo įsikurtų „kaip valdos valdytojas“; iš esmės reikalaujama, kad jis turėtų realių ir ilgalaikių įgūdžių, susijusių tiek su žemės ūkio valda, tiek su jos valdymu (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Ketelä*, C-592/11, EU:C:2012:673, 55 punktą).
- 58 Kita vertus, Reglamento Nr. 1974/2006 II priedo A antraštinės dalies 5.3.1.1.2 punkto pirmoje įtraukoje numatyta, kad, kiek tai susiję su parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui, valstybių narių patvirtintose kaimo plėtros programose apibrėžiama valstybėje narėje ar konkrečiame regione vartojama „įsikūrimo“ sąvoka.
- 59 Būtina konstatuoti, kad nei tos nuostatos, nei Reglamentu Nr. 1698/2005 siekiami tikslai nekliudo nacionalinės teisės aktuose kaip paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui atitikties reikalavimams sąlygą nustatyti, kad tos paramos gavėjas kaip pagrindinę turi vykdyti žemės ūkio gamybos veiklą iki tos veiklos vykdymo laikotarpio pabaigos. Ši sąlyga iš tiesų atitinka tose nuostatose nubrėžtas ribas ir patikslina iš jų kylančius reikalavimus.
- 60 Todėl reikia pripažinti, tokios papildomos paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui atitikties reikalavimams sąlygos nustatymas priskiriamas Reglamento Nr. 1698/2005 71 straipsnio 3 dalimi valstybėms narėms suteiktai diskrecijai.
- 61 Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1698/2005 22 straipsnio 1 dalis ir 71 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas valstybei narei leidžiama nustatyti paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui atitikties reikalavimams sąlygą, pagal kurią tos paramos gavėjas privalo kaip pagrindinę vykdyti žemės ūkio gamybos veiklą nuo paraiškos išmokėti 90 % tos paramos sumos pateikimo dienos iki tos veiklos vykdymo laikotarpio pabaigos.

Dėl antrojo ir trečiojo klausimų

- 62 Atsižvelgiant į šio sprendimo 38–45 punktuose suformuluotas pirmines pastabas, reikia pripažinti, kad pateikdamas antrąjį ir trečiąjį klausimus, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar Reglamento Nr. 1306/2013 63 straipsnio 1 dalis ir Deleguotojo reglamento Nr. 640/2014 35 straipsnio 1–3 dalys turi būti aiškinamos taip, kad, viena vertus, valstybės narės teisės aktuose nustatyta paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui atitikties reikalavimams sąlyga, pagal kurią tos paramos gavėjas privalo kaip pagrindinę vykdyti žemės ūkio gamybos veiklą nuo paraiškos išmokėti 90 % tos paramos sumos pateikimo dienos iki tos veiklos vykdymo laikotarpio pabaigos, yra „atitikties kriterijus“ arba „įsipareigojimas“, kaip tai suprantama pagal tas nuostatas, ir, kita vertus, tos nuostatos prieštarauja tam, kad jeigu tos sąlygos nesilaikoma, gavėjas turi grąžinti visą paramos sumą, neatsižvelgiant į to nesilaikymo laikotarpio trukmę.
- 63 Reglamento Nr. 1306/2013 63 straipsnio 1 dalyje pasakyta, kad jei nustatoma, jog paramos gavėjas nesilaiko atitikties kriterijų, nevykdo įsipareigojimų ar kitų pareigų, susijusių su žemės ūkio sektoriaus teisės aktuose numatytais pagalbos arba paramos skyrimo sąlygomis, nemokama arba atšaukiama visa parama arba jos dalis ir, jei taikoma, neskiriamos arba atšaukiamos atitinkamos teisės į išmokas, nurodytos Reglamento Nr. 1307/2013 21 straipsnyje.

- 64 Deleguotojo reglamento Nr. 640/2014 35 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad visa prašyta parama neskiriama arba atšaukiama, jei nesilaikoma tos paramos atitikties kriterijų, o 3 dalyje – kad valstybė narė, konstatavusi, jog nebuvo laikytasi 35 straipsnio 2 dalyje nurodytų įsipareigojimų ar kitų pareigų, ir spręsdama, kokią paramos dalį atšaukti ar neskirti, atsižvelgia į 2 dalyje nurodytų paramos gavimo sąlygų nesilaikymo atvejų reikšmingumą, mastą, trukmę ir pasikartojimą.
- 65 Sąvokos „atitikties kriterijus“ ir „įsipareigojimas“ neapibrėžtos nei Reglamente Nr. 1306/2013, nei Deleguotajame reglamente Nr. 640/2014.
- 66 Tačiau remiantis įprastine šių terminų reikšme ir jų vartojimo tuose reglamentuose kontekstu darytina išvada, kad EŽŪFKP finansuojamos kaimo plėtros srityje „atitikties kriterijus“ turi būti suprantamas kaip iš anksto nustatytas reikalavimas, kurį būtina tenkinti, kad paraiška dėl paramos būtų galiojanti, todėl, jeigu tas reikalavimas netenkinamas, paraiška dėl paramos turi būti atmesta, o „įsipareigojimas“ reiškia paraišką dėl paramos pateikusio subjekto pažadą kaimo plėtros programos įgyvendinimo laikotarpiu laikytis toje programoje suformuluoto įsipareigojimo, jei tokia parama bus suteikta.
- 67 Nesilaikymo teisinės pasekmės skiriasi atsižvelgiant į tai, ko nesilaikoma – „atitikties kriterijaus“ ar „įsipareigojimo“. Remiantis Deleguotojo reglamento Nr. 640/2014 35 straipsnio 1–3 dalimis, t. y. nuostatomis, kuriose patikslinama Reglamento Nr. 1306/2013 63 straipsnio 1 dalis, darytina išvada, kad jeigu nesilaikoma „atitikties kriterijaus“, visa prašoma parama neskiriama arba atšaukiama, o jeigu nesilaikoma „įsipareigojimo“, pagalba, jeigu ji dar neišmokėta, negali būti mokama arba turi būti atšaukta visa ar iš dalies, atsižvelgiant į nesilaikymo atvejo reikšmingumą, mastą, trukmę ir pasikartojimą.
- 68 Remiantis tomis nuostatomis teigtina, kad pareiga kaip pagrindinę vykdyti žemės ūkio gamybos veiklą nuo paraiškos išmokėti 90 % paramos sumos pateikimo dienos iki tos veiklos vykdymo laikotarpio pabaigos yra „įsipareigojimas“, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas.
- 69 Jeigu tas teismas nuspręstų, jog ta pareiga laikoma „įsipareigojimu“ pagal Reglamento Nr. 1306/2013 63 straipsnio 1 dalį ir Deleguotojo reglamento Nr. 640/2014 35 straipsnio 2 dalį, jo nesilaikymo atveju nacionalinės valdžios institucijos, spręsdamos, kokia X gautos paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui dalis turi būti atšaukta, privalėtų atsižvelgti į nesilaikymo atvejo reikšmingumą, mastą, trukmę ir pasikartojimą, kaip nustatyta to deleguotojo reglamento 35 straipsnio 3 dalyje.
- 70 Dėl šių priežasčių į antrąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 1306/2013 63 straipsnio 1 dalis ir Deleguotojo reglamento Nr. 640/2014 35 straipsnio 1–3 dalys turi būti aiškinamos taip, kad, viena vertus, valstybės narės teisės aktuose nustatyta paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui atitikties reikalavimams sąlyga, pagal kurią tos paramos gavėjas privalo kaip pagrindinę vykdyti žemės ūkio gamybos veiklą nuo paraiškos išmokėti 90 % tos paramos sumos pateikimo dienos iki tos veiklos vykdymo laikotarpio pabaigos, gali būti laikoma „įsipareigojimu“, kaip tai suprantama pagal tas nuostatas, ir, kita vertus, tokiu atveju Deleguotojo reglamento Nr. 640/2014 35 straipsnio 2 ir 3 dalys prieštarauja tam, kad jeigu to įsipareigojimo nesilaikoma, gavėjas turi grąžinti visą paramos sumą, neatsižvelgiant į to nesilaikymo laikotarpio trukmę.

Dėl ketvirtąjį klausimą

- 71 Ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, darydamas nuorodą į Reglamento Nr. 1306/2013 64 straipsnio 2 dalies c punktą ir 77 straipsnio 2 dalies e punktą, iš esmės siekia išsiaiškinti, ar šios nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad jomis draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos paramos gavėjo prisiimto įsipareigojimo nesilaikymas reiškia, kad turi būti grąžinta visa tos paramos suma, neatsižvelgiant į, be kita ko, į to nesilaikymo laikotarpio trukmę.
- 72 Atsižvelgiant į tai, kad, remiantis atitinkamomis Sąjungos teisės nuostatomis, šio sprendimo 70 punkto antroje dalyje į šį klausimą jau buvo atsakyta teigiamai, į ketvirtą klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 73 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

1. 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai 22 straipsnio 1 dalis ir 71 straipsnio 3 dalis

turi būti aiškinamos taip:

jomis valstybei narei leidžiama nustatyti paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui atitikties reikalavimams sąlygą, pagal kurią tos paramos gavėjas privalo kaip pagrindinę vykdyti žemės ūkio gamybos veiklą nuo paraiškos išmokėti 90 % tos paramos sumos pateikimo dienos iki tos veiklos vykdymo laikotarpio pabaigos.

2. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008, 63 straipsnio 1 dalis, taip pat 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskylimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai, 35 straipsnio 1–3 dalys

turi būti aiškinamos taip:

viena vertus, valstybės narės teisės aktuose nustatyta paramos jaunųjų ūkininkų įsikūrimui atitikties reikalavimams sąlyga, pagal kurią tos paramos gavėjas privalo kaip pagrindinę vykdyti žemės ūkio gamybos veiklą nuo paraiškos išmokėti 90 % tos paramos sumos pateikimo dienos iki tos veiklos vykdymo laikotarpio pabaigos, gali būti laikoma

„įsipareigojimu“, kaip tai suprantama pagal tas nuostatas, ir, kita vertus, tokiu atveju Deleguotojo reglamento Nr. 640/2014 35 straipsnio 2 ir 3 dalys prieštarauja tam, kad jeigu to įsipareigojimo nesilaikoma, gavėjas turi grąžinti visą paramos sumą, neatsižvelgiant į to nesilaikymo laikotarpio trukmę.

Parašai.